

РЕШЕНИЕ

№ 1204

гр. София, 02.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-3, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Венета Цветкова

при участието на секретаря Румяна Люб. Аврамова
като разгледа докладваното от Венета Цветкова Търговско дело № 20221100900551 по описа за 2022 година

Предявен е иск по чл. чл. 394, вр. чл. 385 КЗ.

След допуснато в открито съдебно заседание по реда на чл. 214 ГПК увеличение на първоначално предявения като частичен иск, предмет на осъдителната претенция е изплащане на претендираното застрахователно обезщетение в пълен размер от 1 036 555,95 лева.

Ищецът С. ЕООД, ЕИК: ***** твърди, че с ответника Ю.Е. – З.Д., регистрирано по законите на Белгия е сключил договор за имуществено застраховане. Твърди, че по силата на застрахователна полица № 1000168 от 20.05.2020 година ответникът е поел задължението да обезщети вредите на застрахованото лице от настъпило застрахователно събитие, а именно- неплащане по застраховано вземане, по което ищецът е продавач. Твърди, че по отношение на процесното португалско дружество – съдоговорител – купувач по процесните сделки, застрахованият процент на вземанията е 90 %, а с него Б.Е.Г. Португалия, дружество, регистрирано по законите на Португалия/ ищецът е бил в облигационни правоотношения по договори за продажба на стоки, обективирани в 9 броя фактури на обща стойност 1 182 019 лева, по отношение на вземанията по които е налице покрит застрахователен риск. Твърди последният да съществува, тъй като по силата на уговореното е получил одобрение от застрахователя за кредитна линия по отношения на този купувач преди настъпване на падежа по фактурите. Твърди, че купувачът е заплатил частично само по една от фактурите, като след настъпване на падежа всички останали вземания са останали непогасени, с което е настъпил и покритият риск, по който е получил отказ за заплащане на застрахователно обезщетение в договорения размер.

Счита отказът за плащане на застрахователя за неоснователен, тъй като не намира да са настъпили предпоставките на хипотезата на чл. 11.4б от Общите условия. На първо място сочи, че процесните вземания нямат общо с оспорените вземания за доставени от трето за отношенията стоки лице. На второ място, настоява, че сочената разпоредба визира само оспорени от купувач на ищеца /а не на дружество от групата, на която принадлежи ищецът/ вземания по фактури за доставени само от ищеца стоки. Твърди и че не са налице основания за отказ и по другите възражения на застрахователя. В този смисъл настоява, че по силата на

договореното е получил одобрение за увеличение на кредитен лимит от 578 667 евро, както и на максимален срок за плащане от 120 дни по отношение на Б.Е.Г.П., като изменението на условията в този смисъл са приложими и към издадените фактури.

Изрично поддържа, че доставките са извършени и стоките получени от купувача.

Претендира разноски и законната лихва.

Ответникът оспорва иска. На първо място възразява конкретните вземания да попадат в обхвата на полицата. Твърди и наличието на хипотези на изключен застрахователен риск.

Сочи, че одобреният лимит, посочен в исковата молба като стойност и срок по отношение на конкретния купувач е оттеглен на 29.07.2021 година, а решението за одобрението му е от 19.02.2021 година. В съдебно заседание заявява становище, че не оспорва доставка на стоките по фактурите. Оспорва, обаче, изменението на специалните условия във връзка с максималния срок за отложено плащане на вземанията от 120 дни да е приложимо по отношение на процесните фактури, тъй като договорът е изменен след издаването им /за разлика от изменението на лимита на покритие по отношение на конкретния купувач/. Тоест, вземанията по тях намира, че не попадат в застрахователното покритие. В този смисъл сочи, че клаузите на общите и специалните условия, по които страните имат спор, следва да се тълкуват по реда на чл. 20 ЗЗД, като се прави разграничение между съдържанието на решението за одобряване на лимит и периода му на действие, като максималният срок за плащане не е сред задължителните елементи на това решение, а опция, която може да се договори от страните. Държи да са приложими и нормите на чл. 11.4 и чл. 11.1 от ОУ, като застрахователно обезщетение по отношение на оспорени вземания /каквито намира, че са налице/ се изплаща след доказателства за разрешаване на спора /каквито твърди да няма и понастоящем/, които норми намира, че не се отнасят до изключване отговорността на застрахователя, а до отлагане на плащането на дължимото обезщетение. Претендира разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства намира от фактическа и правна страна следното:

Предявен е иск по чл. чл. 394, вр. чл. 385 КЗ.

За възникване на претендираното вземане в настоящия случай е необходимо ищецът да установи следните факти: 1. Сключен валиден договор за имуществено застраховане, като неплащане на вземанията на ищеца по договорите за продажба с посоченото чуждестранно дружество са покрит финансов риск; 2. в срока на застрахователното покритие на договора да е настъпило застрахователно събитие, което съгласно договора е риск, който застрахователят покрива – в случая-незаплатени цени в *отложения* срок за плащане, съгласно договора и издадени фактури; 3. настъпили имуществени вреди за застрахования, които да са в причинна връзка със събитието и които да се изразяват в незаплатените суми по описаните в исковата молба фактури – цена на доставени стоки от ищеца; 4. изискуемост на вземането за застрахователно обезщетение.

В тежест на ответника е да докаже своите правоизключващи и отлагателни възражения.

Страните не спорят и съответно, съдът приема за доказани в процеса следните обстоятелства.

На първо място няма спор, че страните по делото са били обвързани от договор за имуществено застраховане от 20.05.2020 година, сключен под формата на застрахователна полица № 1000168, със съдържанието по представения такъв с исковата молба и с характеристики на отворен застрахователен договор по чл. 360 КЗ /особеното, при който е, че интересът се конкретизира пред застрахователя след сключването и застрахованият е длъжен да обявява индивидуализираните застрахователни рискове или конкретната база за изчисляване на застрахователната премия, или да изиска потвърждение за застрахователно покритие от застрахователя за всеки отделен случай, ако е договорено между страните,

както е в конкретната хипотеза/. Договорът е сключен при Общи условия, с които страните са се съгласили и със срок на покритието от 01.06.2020 година – 31.05.2021 година. Според представения документ – чл. 2 и чл. 3 - предмет на застраховката са просрочени /при договорен период на изчакване, отложено плащане/ вземания на ищеца за доставени от него стоки или услуги от индивидуално определени купувачи, при условията на чл. 3 от полицата- издадена фактура до 30 дни от доставка; одобрен лимит; извършена доставка в срока на полицата; ако не е бил налице случай на неизпълнение за купувача към датата на доставката /според дефинициите в полицата/; вземането да не е придобито от друго лице; извършена в рамките на максималните срокове за плащане доставка; стоките и услугите са сред описаните в търговската дейност според Специалните условия и купувачът е със седалище в държава, посочена в специалните условия.

Няма спор между страните по делото, че конкретните доставки отговарят на условията по чл. 3.а.-3.ф. и 3.г.-3.ж, включително, че в предметния обхват на застраховката, съобразно чл. 3, б. ж попадат вземанията от купувачи със седалище на стопанската дейност в Португалия. Видно от Специалните условия по полицата /л. 49 и сл./, към датата на сключване на договора, Португалия попада в покрити държави индекс 4В, при които е договорен застрахован процент на вземанията - 90 %. В Специалните условия, неразделна част от договора, е предвиден и общ максимален срок за отложено плащане на вземания от купувачи, попадащи в категория с индекс 4В от 90 дни. Няма спор, но и от представените по делото фактури /вземанията по които са предмет на искането за плащане на обезщетение/ е видно, че във всяка от тях е определен срок на отложено плащане – 120 дена от издаване на фактурата.

Сред застрахованите вземания според чл. 3, б.а от полицата, са само тези, за които е имало решение от застрахователя за одобрен лимит по смисъла на ОУ /максимален размер на кредита и конкретните условия, за които даден купувач е покрит, както е посочено в застрахователното решение за одобрение, издадено от ответника/ по отношение на конкретен купувач.

Според чл. 7.2.а от полицата, ако не е посочено друго в застрахователното решение за одобрение на лимит и увеличение на одобрени лимити, същите влизат в сила със задна дата – от началната дата на полицата. Същевременно, според чл. 7.3.а. и чл. 7.3.б., измененията, свързани с отмяна или намаляване на одобрен лимит /независимо дали по инициатива на застрахованото лице или застрахователя/ влизат в сила за стоки и услуги, доставени на или след датата на искането/решението.

Като безспорен е отделен и фактът, че ищецът е осъществил доставки на стоките по описаните в исковата молба фактури с купувач „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393, както следва: фактура 1784/09.11.2020 година на стойност 148 940,37 лева, с остатък за плащане по нея в размер на 54 131,70 лева и с падеж 09.03.2021 година; Фактура 1785/10.11.2020 година на стойност 43 604,25 лева и с падеж 10.03.2021 година; Фактура № 1803/20.11.2020 година на стойност 11 367,28 лева и с падеж 20.03.2021 година; фактура № 1805/23.11.2020 година на стойност 723 073,27 лева и с падеж 23.03.2021 година; Фактура № 1806/24.11.2020 година на стойност 7 455,62 лева и с падеж 24.03.2021 година; фактура № 1807/24.11.2020 година на стойност 7 455,62 лева и с падеж 24.03.2021 година; фактура № 1813/25.11.2020 година на стойност 7 206,84 лева и с падеж 25.03.2021 година; Фактура №1814/25.11.2020 година на стойност 105 995,42 лева и с падеж 25.03.2021 година и фактура № 1820/30.11.2020 година на стойност 191 509,40 лева и с падеж 30.03.2021 година, които фактури са издадени в срока на действие на застрахователния договор. Няма спор и че вземанията по фактурите, за които няма доказателства да са издължени на ищеца са общо в размер на 1 182 019 лева. Липсват от друга страна и доказателства за възникнал между ищеца и купувача спор относно точното изпълнение на доставчика.

Видно от неоспорените документи на л. 138 и сл. и на л. 99 и сл. от делото /представени в

превод на български език/, след отправено искане от ищеца, съответно от 11.02.2021 година – на 12.02.2021 година е взето решение за одобряване лимит от 578 667 евро по отношение на купувача „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393, а по искането от 19.02.2021 година - застрахователят е взел решение на 19.02.2021 година за неодобряване на по-висок лимит по отношение на купувач „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 от размера от 578 667 евро, но е взел решение за увеличаване на максималния срок за плащане, установен в Специалните условия за категория 4В на 120 дни от датата на фактурата, спрямо купувача „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393. Според дефинициите в Общите условия – това е срокът, определен в Специалните условия или ако е приложимо – в решение за одобрен лимит, в който купувачът трябва да заплати дадено вземане.

Застрахованият е отправил искане № 25746 на 07.05.2021 година за заплащане на дължимото застрахователно обезщетение, в размер на 90 % от вземанията по описаните по-горе фактури.

С оглед на установените по-горе факти, се доказва сключен валиден застрахователен договор между страните, по който неплащане в срока за отложено плащане на вземанията на ищеца по договорите за продажба/доставка на стоки от посоченото чуждестранно дружество - „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 са покрит от застраховката финансов риск.

Спорен по делото е въпросът дали *конкретните* вземания са покрит застрахователен риск, с оглед установените в чл. 3 от полицата критерии за това. По-конкретно, следва да се отговори на въпроса, съответстват ли вземанията на условието по чл. 3.g. от договора – доставката да е извършена при кредитни срокове, уговорени с купувача, които са не по-дълги от максималните срокове за плащане. Последните, по отношение на „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 и съобразно индекс 4В от специалните условия на полицата, при сключването ѝ са определени на 90 дни. Вече беше посочено, че в случая доставките по процесните фактури са извършени при договорен срок за отложено плащане от 120 дни.

Безспорно, с решение от 12.02.2021 година и по искане от 11.02.2021 година е одобрен лимит по отношение на „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 от 578 667 евро, приложим от 01.06.2020 година, съгласно чл. 7.2.a. от договора. Спорно е, обаче, дали застрахователното решение по искането за изменение /и двете от 19.02.2021 година/, с което е променено специалното условие по отношение на „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 относно максималния срок за плащане, като същият е определен на 120 дни от датата на фактурата, има действие от сключване на полицата, съобразно установеното в чл. 7.2.a. и съответно – е приложим по отношение на доставките по процесните фактури, само в която хипотеза вземанията по тях ще имат характера на застраховани по смисъла на чл. 3 и съответно – подлежащи на обезщетяване, поради настъпило застрахователно събитие – неплащането им в отложения срок от страна на купувача „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393.

Съдът намира, че за отговор на този въпрос по реда на чл. 20 ЗЗД следва да бъде установена действителната воля на страните, изразена в нормата на чл. 7.2.a. от договора, според която, ако не е посочено друго в застрахователното решение, издадено по искане на застрахования, с което решение е одобрен или увеличен одобрен лимит, същите имат действие от началната дата на полицата – в случая – от 01.06.2020 година. Според настоящия състав, обратното действие, придадено от цитираната разпоредба, обхваща случаите на решение за одобряване на поискан лимит в съответствие с процедурата по чл. 7.1. или на решение за увеличение на вече одобрен лимит, като не е необходимо изрично посочване за това в застрахователното решение. Този извод се налага при анализ на нормите на чл. 7.3., които предвиждат различните възможни хипотези, като изрично са разграничени случаите на намаляване или отмяна на даден одобрен лимит при съответно искане, както и случаите, когато по воля на застрахователя /независеща от застрахованото лице и без оглед причините за това/ се оттегля, намалява или променя даден одобрен лимит и в които случаи

специално е посочено действие на решението заанапред – тоест, за доставени стоки/услуги на или след датата на искането/решението. Тоест, анализът на отделните норми и общия смисъл на договора в защита на страната, за която не е предвидена възможност едностранно да изменя специалните му условия, сочат на извод за това, че в чл. 7.2.а. страните са предвидили всяка промяна на т.нар. одобрен лимит, взета по решение на застрахователя при искане на застрахованото лице и когато е в положителен за неговия интерес аспект, да има обратно действие, или – считано от 01.06.2020 година, или – да обхваща вземанията за доставени преди решението стоки или услуги. Съответно, от тази дата – 01.06.2020 година, по отношение на купувача „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393 следва да се приеме, че застраховано вземане от него е такова, вкл. с уговорен максимален срок на отложено плащане до 120 дни, както е и в случая по процесните фактури.

В тази връзка, също така, спорен е въпросът и дали в съдържанието на т.нар. одобрен лимит по смисъла на чл. 7.2.а, вр. чл. 7.3.а. от договора се включва и максималният срок за плащане, съобразно определеното в договора и възможностите по чл. 360 КЗ или същият представлява съществен елемент от основния/рамков застрахователен договор и подлежи на изменение само с писмено съгласие и на двете страни, по реда на сключване на застрахователната полица. В дефиницията за „одобрен лимит“, с която и двете страни са се съгласили, е посочено, че в неговото съдържание се включва, както максималният размер на кредита /като стойност, сума/, така и конкретните условия, за които даден купувач е покрит, както е посочено в застрахователното решение за одобрен лимит. Следователно, одобреният лимит задължително определя максимален размер на кредита по отношение на конкретен купувач, но може да съдържа и конкретни, специфични /различни от специалните/ условия, при които този купувач е покрит. Следователно, касае се до установена по съгласие на страните и по реда на чл. 360 КЗ възможност за отклонение от общите стойности /вкл. на приетите максимални отлагателни срокове за плащане/ в Специалните условия. Тази, предвидена в чл. 7.1.с. и чл. 7.1.д. възможност, включва именно предвиждане на специфични /тоест, извън общо установените по групи и индекси в Специални условия/, включително по-благоприятни условия за определен, конкретен купувач. В този смисъл, в понятието „одобрен лимит“, като конкретно, специфично условие се включва и индивидуално определен максимален отлагателен срок за плащане. Тоест, изменението на Одобрения лимит, чрез увеличение на този срок по негово искане също има действие, считано от началото на застрахователното правоотношение и по извършените след 01.06.2020 година доставки.

В заключение, процесните вземания попадат в застрахователното покритие по договора. Установи се и че в срока на застрахователното покритие на договора /вкл. като се има предвид и изричната норма на чл. 22.1./ е настъпило застрахователно събитие, покрит застрахователен риск, а именно-неиздължени в *отложения* срок за плащане вземания за процесните доставки по представените по делото фактури, в цялост. В тази връзка, ответникът не твърди, нито представя доказателства за това задълженията да са погасени.

Според чл. 11.4, б. а и б. б от застрахователния договор, ответникът дължи плащане на обезщетение за реализиран застрахователен риск – просрочено вземане- в 15-дневен срок след изтичането на съответния изчаквателен период и получаването на допълнителните документи или информация, които застрахователят би могъл разумно да поиска. Не се установи по делото, ответникът да е поискал документи, необходими за определяне на обезщетението и решението за изплащането му, които да не са представени от ищеца. Доказателства за наличието на спор във връзка с други доставки, между свързани с ищеца и купувача лица, съдът приема, че не са относими към конкретното застрахователно правоотношение и съответно – към сроковете за заплащане на обезщетението, определени в договора. Поради това и се налага извод, че след изтичане на срока по чл. 11.4.в. след изчаквателния период от 120 дни от получаване на искането на застрахованото лице на 07.05.2021 година, за ответника е възникнало задължение за заплащане на дължимото

застрахователно обезщетение в размер на 90 % от неизплатените вземания от купувача, които надхвърля общия размер на претендираната и изменена осъдителна искова претенция.

Във връзка с възраженията на ответника, следва да се посочи и следното.

Нормата на чл.11.4.b. от договора дава възможност на застрахователя да преизчисли размера на застрахователното обезщетение и да отложи плащане по предявено искане, ако някаква част от вземането на продавача бъде оспорена, докато то вече не е оспорвано и след получаването при застрахователя на доказателства, че отговорността на купувача е била установена чрез писмено споразумение или с окончателно и обвързващо съдебно решение или арбитражно решение, в който случай плащането е дължимо до 30 дни от датата на представяне на посочените доказателства.

Според възприетите от страните дефинициите, „оспорване“ означава несъгласие само между застрахованото лице и *купувача*, което води до отказ от страна на купувача да заплати всички или част от вземанията. В случая, наличието на такъв спор по делото не се твърди или доказва, а и определението, възприето от страните е ясно формулирано и не налага изследване на вложената от тях действителна воля. Ясно е посочено и че спорът следва да е свързан с предмета на конкретните доставки. Следва изрично да се добави, че сред дефинициите по договора съществува и такава за „свързан купувач“, което би могло да бъде дружество от същата група, но в договора изрично е посочено, че спор/оспорване на вземането е релевантно в хипотезата на чл. 11.4.b. само, ако несъгласието е възникнало между конкретните страни по сделката /доставчик и купувач/ и касае само вземанията, свързани с осъществените доставки, предмет на застраховката.

На следващо място, предвид безспорните между страните факти, неоснователно е възражението и за липсата на оправдателни вземанията документи, по смисъла на чл. 8.1 от Общите условия. Ответникът не оспорва доставките на стоките по процесните фактури да са извършени, като задълженията на продавача са изпълнени точно, съответно – възникване насрещното задължение на купувача по сделките за плащане на тяхната цена – застраховано при ответника вземане. Посоченият в отказа от 10.11.2021 година аргумент за непредставяне на пълни данни за предхождащите датата на първата фактура - 09.11.2021 година - търговски отношения между застрахованото лице и купувача касае неотнормими към процесното събитие и възникване отговорността на застрахователя факти, а отделно недоказано е наличието въобще на такива отношения.

Предвид горните мотиви, искът е основателен в пълен предявен размер. Застрахователят дължи обезщетение в размер на 90 % от непогасените вземания по процесните фактури, общо на стойност от 1 151 799,40 лева, или 1 036 619,46 лева, която сума надхвърля исковата претенция.

По отговорността за разноски:

При настоящия изход на делото право на разноски се поражда само за ищеца, който е направил своевременно искане за присъждането на такива с крайния съдебен акт по делото и е представил списък по чл. 80 ГПК.

Ответникът е възразил за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение. Минималният размер на възнаграждение при съобразяване заявения материален интерес, определен съобразно чл. 7, ал. 2, т. 5 от НМРАВ е 21 895,56 лева без ДДС или 26 274,67 лева с ДДС. При съобразяване броя на проведените заседания, наличието на предимно безспорни между страните факти и правната сложност на спора, съдът намира, че съответстващо е адвокатско възнаграждение от общо 27 000 лева с ДДС, в който размер следва да се присъди. Или, на ищеца са дължими разноски от 27 000 лева за адвокат и 41462,24 лева – заплатена държавна такса.

Така мотивиран Софийски градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА З.Д. „Ю.Е.“ АД, регистрирано по законите на Белгия, със седалище и адрес на управление: ***** с № в търговския регистър 01 0031955 да заплати на „С.“ ЕООД, ЕИК *****, на основание чл. 394, вр. чл. 385 КЗ, сумата в размер от 1 036 555,95 лева, представляваща дължимо застрахователно обезщетение по договор за имуществено застраховане по застрахователна полица № 1000168 от 20.05.2020 година, сключен при Общи и Специални условия, което обезщетение представлява 90 % от общо неиздължените от „Б.Е.Г.П.“ ЕАД, с данъчен № 500041393, като купувач, вземания на ищеца по фактури за доставени стоки, както следва: Фактура 1785/10.11.2020 година на стойност 43 604,25 лева и с падеж 10.03.2021 година; Фактура № 1803/20.11.2020 година на стойност 11 367,28 лева и с падеж 20.03.2021 година; фактура № 1805/23.11.2020 година на стойност 723 073,27 лева и с падеж 23.03.2021 година; Фактура № 1806/24.11.2020 година на стойност 7 455,62 лева и с падеж 24.03.2021 година; фактура № 1807/24.11.2020 година на стойност 7 455,62 лева и с падеж 24.03.2021 година; фактура № 1813/25.11.2020 година на стойност 7 206,84 лева и с падеж 25.03.2021 година; Фактура №1814/25.11.2020 година на стойност 105 995,42 лева и с падеж 25.03.2021 година и фактура № 1820/30.11.2020 година на стойност 191 509,40 лева и с падеж 30.03.2021 година, ведно със законната лихва, считано от 24.03.2022 г. – датата на предявяване на иска, до окончателното изплащане на сумата, както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК – сумата от 68 462,24 лева – разноски за държавна такса и адвокат в съдебното производство.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____